

DRASSANA MONOGRÀFIC

Conscients que la pesca catalana, els seus homes, les embarcacions i les arts que utilitzaven no han rebut dels estudiosos de la navegació l'atenció que per importància mereixien, hem volgut dedicar el primer dossier de DRASSANA a aquesta temàtica. Però això no ha estat el motiu exclusiu d'elaborar un dossier sobre la pesca a Catalunya. Un conjunt d'elements, no sempre directament relacionats entre ells, han coincidit pràcticament en el temps, de manera que el material que tots plegats conformen podia constituir la part central de la revista, en la concepció que teníem del que havien de ser els dossiers: articles sobre una temàtica comuna no necessàriament exhaustius i sistematitzats.

En primer lloc, una investigació de Josep M. Camarasa al Museu d'Història Natural de París li va fer conèixer un manuscrit inèdit del 1722 del naturalista català Joan Salvador sobre la pesca a Catalunya. Josep M. Camarasa i Jordi Lleonart, aquest últim biòleg dedicat a l'estudi de la pesca a l'Institut de Ciències del Mar, van analitzar el document de Joan Salvador i elaboraren un treball que el Museu Marítim ha publicat recentment.

Un segon element de gran valor per al Museu que es va produir alhora, va ser la donació de la barca *Jean et Marie* per l'Associació de Vela Llatina de Cotlliure. La tasca de l'Associació i particularment el seu president, Clovis Aloujes, constitueix un exemple de salvaguarda del nostre patrimoni marítim i un estímul per a tots aquells que estimen la mar, la navegació i el seu instrument principal, les embarcacions tradicionals. Clovis Aloujes havia escrit un opuscle sobre les barques catalanes i un documentat

article a la *Chasse-Marée*, revista exemplar en la tasca de recuperació de la història i etnologia marítimes. Era obligat, amb els objectius que pretén assolir la nostra revista, destacar aquest fet i difondre les experiències dels amics de Cotlliure, en extrem valuosos. Per això considerarem que la millor aportació era traduir l'article esmentat, qüestió que va realitzar en un laboriós i memorable treball Alexandre Ribó. Acompanyen l'article uns plànols i un treball de Vicente García Delgado sobre la barca *Santa Espina*, similar a la donada al Museu Marítim.

Desgraciadament, experiències com les de l'Associació de la Vela Llatina no abunden a casa nostra. La valoració del nostre patrimoni marítim està molt endarrerida en relació a la que es fa a la major part de països desenvolupats. Recentment hem llegit amb tristor la notícia de la voladura amb dinamita d'un dels darrers pailebots que solcaven els nostres mars, el *Nuevo Corazón*, a Palma de Mallorca perquè «molestava les activitats portuàries [sic.]». Coneixem també altres casos de pèrdua d'embarcacions, models, instruments o documents que constitueixen peces úniques per conèixer i estudiar el passat marítim. El Museu Marítim, conscient que el seu paper no és exclusivament la conservació de les col·leccions pròpies, mentre que la resta del patrimoni marítim es troba en molts casos en condicions força difícils, vol fer-se ressò de la problemàtica general del patrimoni i s'ofereix com a instrument de restauració i conservació, com també de dipòsit de totes aquelles embarcacions o models, documents i instruments que encara es conserven. Un primer pas, absolutament necessari per exemplificar la tasca de recuperació d'embarcacions i objectes relatius a la navegació, era restaurar i presentar en les millors condicions, les embarcacions pròpies. En aquest sentit, el primer treball de restauració d'una de les quatre embarcacions tradicionals de pesca que posseïa el Museu, el caro d'art *Papet*, constituïa un tercer motiu de reflexió i d'explicació de la revista, que junt amb els anteriors hi podia conformar un dossier. En aquest cas, l'article fou elaborat per les conservadores del Museu, Elvira Mata i Olga López, i no es circumscriu exclusivament a descriure el procés de restauració sinó que inclou l'estudi d'una mena d'embarcació de pesca tan característica com el caro d'art.

Aquest conjunt de materials que publiquem a continuació no constitueix un material sistemàtic i exhaustiu sobre la pesca a la costa catalana, assumpte que mereixerà moltes més pàgines d'aquesta revista. Però cada article aporta des de diferents disciplines i punts de vista noves parcel·les de coneixement a un àmbit del saber tant important com ha estat i és la pesca a la costa catalana.